

ARBEIDSRET TEN

DOM

Avsagt: 3. april 2017

Saksnr.: 1/2017

Lnr.: AR-2017-12

Dommere: Jakob Wahl
Tron Løkken Sundet
Tore Schei
Kjell Bjørndalen
Randi Johanne Løvland
Per Østvold
Karin Ask-Henriksen

Saken gjelder: Tariffavtalens ettervirkning og spørsmål om brudd på fredsplikt

Norsk Sceneinstruktørforening

Advokat Tore Lerheim

mot

Norsk rikskringkasting AS

Advokat Tarjei Thorkildsen

DOM

- (1) Saken gjelder spørsmål om tariffavtalens ettervirkning og brudd på fredsplikten.
- (2) **Oversikt over tariffforholdet mellom partene**
- (3) Tariffavtalen mellom Norsk rikskringkasting AS (NRK) og Norsk Sceneinstruktørforening (NScF) om regiarbeid i fjernsyn (avtale nr. 223) – heretter Fjernsynsavtalen – gjelder for «medlemmer av Norsk Sceneinstruktørforening ... som ansettes midlertidig som regissør til dramaproduksjoner i NRK Fjernsynet», jf. avtalens § 1. For slikt arbeid skal det etter avtalens § 2 benyttes en «Normalkontrakt». Kontrakter med avvikende regulering («særavtale») kan etter § 2.6 settes til side, med mindre den er spesielt godkjent av NScF.
- (4) Fjernsynsavtalen har blant annet bestemmelser om regissørens honorar, opphavsrett og om tilgjengeliggjøring av produksjonen. For tilgjengeliggjøring og repriser har avtalens § 9 og § 10 slike bestemmelser:

«§ 9 Allmenn tilgjengeliggjøring

9.1 NRK gis ved denne avtale en eksklusiv og evigvarende rett til å tilgjengeliggjøre produksjonen for allmennheten fra enhver teknisk plattform.

9.2. Utbetaling av honoraret i henhold til § 5 til regissøren gir NRK ubegrenset rett til tilgjengeliggjøring av produksjonen på fjernsyn fra enhver teknisk plattform, samt herunder, men ikke begrenset til, rett til overføring av hele eller deler av produksjonen på internett og i andre interaktive medier, i en periode på 4 uker.

§ 10 Repriser

10.1 For ny sendeperiode på 4 uker som nevnt i § 9.2, mottar regissøren 15 % av sitt opprinnelige honorar fra NRK.

10.2. Ved forhåndskjøp av tre sendeperioder for 4 uker som nevnt i § 9.2. i 10 år, mottar regissøren 35 % av sitt opprinnelige honorar. ...»

- (5) Fjernsynsavtalen ble etablert da fjernsynssendingene startet opp i 1960 og var knyttet til produksjonen av fjernsynsteateret. Tidligere forhandlingsjef i NScF, Carl Jørgen Kiønig, har forklart at det ble gjennomført noen mindre revisjoner av avtalen på 1970-tallet. Fjernsynsavtalen var deretter gjenstand for en større revisjon på 1990-tallet etter at fjernsynsteateret ble lagt ned og oppgavene overført til den nye dramaavdelingen. Denne tariffrevisjonen gikk til mekling.
- (6) Avtalen ble deretter revidert i 2005 for tariffperioden 1. mai 2005 til 30. april 2007. Det er etter revisjonen i 2005 bare gjort endringer i honorarsatsene, senest per 1. mai 2015. Etter Fjernsynsavtalen § 21.1 videreføres avtalen for ett år av gangen, med mindre den skriftlig sies opp med tre måneders varsel. NRK sa opp Fjernsynsavtalen i brev 27. januar 2016. Tariffperioden for Fjernsynsavtalen utløp 30. april 2016.

- (7) Overenskomst mellom NRK og NScF om instruktørarbeid i radio (avtale nr. 214) – heretter Radioavtalen – gjelder ved midlertidig ansettelse som instruktør til dramaproduksjoner i NRK Radio. Avtalen har samme struktur som Fjernsynsavtalen og identiske bestemmelser om bruk av normalkontrakt og rettigheter til produksjonen.
- (8) Radioavtalen ble revidert i 2008 for tariffperioden 1. mai 2008 til 30. april 2010. Det er etter revisjonen i 2008 bare gjort endringer i lønnssetningene, senest per 1. mai 2015. Etter Radioavtalen § 21.1 videreføres avtalen for ett år av gangen, med mindre den skriftlig sies opp med seks måneders varsel. NRK sa opp Radioavtalen i brev 27. januar 2016. Tariffperioden for Radioavtalen utløper 30. april 2017.
- (9) **Nærmere om bakgrunnen for tvisten**
- (10) Den foreliggende saken har sammenheng med en diskusjon mellom NRK og NScF om NRKs publiseringsstrategi, NRKs rolle som allmennkringkaster og publikums forventning om tilgang til NRKs fjernsyns- og radioprogrammer, jf. Meld. St. nr. 38 (2014–2015). På bakgrunn av den nye publiseringsstrategien tok NRK opp spørsmålet om en endring av tariffavtalens bestemmelser om tilgjengeliggjøring av produksjoner.
- (11) NRK inviterte de tre organisasjonene for dramatikere, skuespillere og instruktører til et informasjonsmøte om temaet 14. juni 2014. NScF deltok ikke på dette møtet. Carl Jørgen Kiønig har forklart at invitasjonen til møtet ikke kom frem til foreningen. NRK inviterte deretter NScF til et særskilt informasjonsmøte 18. november 2015. Fra dette møtet har NRK utarbeidet et internt notat med sammendrag av diskusjonen. I notatet er det gitt slik beskrivelse av bakgrunnen for møtet:

«NRK har tariffavtaler (tv og radio) med NScF som ikke lenger svarer til de rettigheter vi trenger for å oppfylle dagens publiseringsstrategi. Ønsker derfor å reforhandle tariffavtalene vi har med foreningen. I lys av forhandlingene med Norske Dramatikeres Forbund, valgte vi å invitere til et informasjonsmøte i stedet for å gå rett i forhandlinger.»

- (12) Foreningens standpunkt – slik NRK oppfattet det – er i notatet oppsummert slik:

«De [NScF] bestrider ikke vårt virkelighetsbilde, men viser til kontakter de har i andre land i Norden og Europa som løser dagens rettighetsutfordringer på helt andre måter. Ingen har krevd eller gått inn for noe som ligner på avtalen vi har med Norsk skuespillerforbund. NScF tar med seg innspillene våre for å vurdere dem og komme tilbake med reaksjoner og forslag til andre modeller – for det fins kanskje modeller som er bedre for dem – og som også kan være bra for NRK!

På innspill om videreføring av dagens tariffavtale inntil videre svarte Bjørn Audun [Agersborg] at for NRK er det ikke aktuelt å videreføre en avtale med de rettigheter vi har i dagens avtale.»

- (13) Det ble ikke satt dato for nytt møte, men det ble avtalt at foreningen skulle komme med innspill innen 11. desember 2015.
- (14) Fjernsynsavtalen og Radioavtalen ble sagt opp av NRK i brev av 27. januar 2016 til NScF. Oppsigelsesfristen for Fjernsynsavtalen er tre måneder, slik at tariffperioden utløp 30. april 2016. For så vidt gjelder oppsigelse av Fjernsynsavtalen, uttales det i brevet:

«Dagens avtale imøtekommer ikke publikums interesse i å få stedsuavhengig og tidsbegrenset tilgang til NRKs innhold. En eventuell ny tariffavtale forutsetter at NRK gis slike rettigheter for å møte publikums berettigede interesser og derigjennom sette NRK i stand til bedre å oppfylle samfunnsoppdraget. Med dette utgangspunktet vil NRK medvirke til gode forhandlingsløsninger om vilkårene for regissørens arbeid i NRK og for nødvendig rettighetsoverføring.

...

Jeg forutsetter at de pågående samtaler mellom partene avklarer om det er grunnlag for å iverksette formelle forhandlinger.»

- (15) Oppsigelsesfristen for Radioavtalen er seks måneder, slik at tariffperioden for denne først utløper 30. april 2017. I oppsigelsesbrevet uttales det at eventuelle forhandlinger om Radioavtalen burde utsettes inntil videre.
- (16) I denne perioden oppstod det også spørsmål om NRKs tilgjengeliggjøring av produksjonen «Mammon 2». NScF hadde i medhold av Fjernsynsavtalen gjort gjeldende normalkontrakten for et medlem av NScF, Cecilie Mosli. NRK hadde derfor ikke ubegrensede rettigheter til produksjonen. Det var løpende kontakt mellom foreningen og NRK med sikte på å få løst dette rettighetsspørsmålet. Dette ble drøftet sammen med spørsmålet om endring av rettighetsbestemmelsen i Fjernsynsavtalen.
- (17) I møte 16. mars 2016 mellom NRK og NScF uttalte advokat i NRK Bjørn Audun Agersborg, at det ikke var grunnlag for forhandlinger om ny tariffavtale. Partene hadde heller ikke kommet frem til en løsning på rettighetsspørsmålet for «Mammon 2». I e-post 17. mars 2016 fra Kiønig til Agersborg, etterlyste Kiønig utkast til bestemmelse for å løse rettighetsspørsmålet for Mammon-produksjonen. I svar fra Agersborg samme dag uttales det:

«Vi vil foreslå en løsning for Mammon hvor NRK erverver tidsbegrensede og teknologinøytrale rettigheter for NRKs egne plattformer. Slike rettigheter har vi allerede i dag fra alle øvrige medvirkende og rettighetshavere i Mammon. Dersom partene innen 1 år (18 mnd) kommer frem til andre ordninger skal disse tre i stedet for denne løsningen. Dette er prinsippet. ...

Vi tenker å foreslå det samme prinsippet for en ny rammeavtale. ...

Vi håper dere vil medvirke til en slik løsning slik at vi i fellesskap og i konstruktiv dialog kan skape nye klareringsløsninger tilpasset nye tider.

Vi sender deg detaljene i morgen sammen med en oppsummering av de formelle sidene ved forhandlingene slik vi avtalte i går.»

- (18) I e-post med svar 18. mars 2016 fra Kiøning til Agersborg bemerket Kiøning «for ordens skyld» at foreningen ikke hadde «noen rammeavtale, men en tariffavtale». Til NRKs forslag til løsning av rettighetsspørsmålet for den konkrete produksjonen, presiserte Kiøning at «jeg har oppfattet NRK slik at den avtalen man inngår rundt Mammon 2 ikke skal kunne knyttes opp til eller få direkte følge for tariffavtalen». Agersborg ga i e-post 18. mars 2016 til Kiøning en oppsummering av samtalene og forslag til tekst «både hva gjelder en ny rammeavtale og Mammonsaken». Det uttales blant annet:

«Det er NRKs ønske at NScF og NRK sammen kan finne frem til en ny rammeavtale som gir NRK nødvendige rettigheter og NScF-medlemmer riktig vederlag og royalties for arbeid og rettigheter når deres medlemmer arbeider for NRK. I brev datert 20. august 2015 inviterte vi derfor NScF til et møte for å avklare hva rettighets- og publiseringsstrategien innebar for vårt videre samarbeid. Etter dette har det vært avholdt 3 møter. NRKs hensikt med disse møtene har vært å avklare om det er grunnlag for å åpne forhandlinger om vilkårene for erverv av slike tidsubegrensede og teknologinøytrale rettigheter.»

- (19) E-posten inneholdt også utkast til bestemmelse om regulering av rettighetsspørsmålet som etter NRKs vurdering sikret begge parters interesser i «en ny rammeavtale». Til dette forslaget uttales det:

«Vi mener denne teksten både ivaretar NRKs behov for erverv tidsubegrensede, teknologinøytrale og forutsigbare rettigheter og NScF sitt behov for å sikre eventuelle senere fremforhandlede løsninger. Dersom NScF mener dette er en akseptabel løsning, anser NRK at det er grunnlag for å åpne forhandlinger om videreføring av dagens avtale. I motsatt fall vises det til oppsigelsen datert 27. januar 2016 som innebærer at tariffavtalen for regiarbeid i fjernsyn opphører 1. mai 2016.»

- (20) Til dette bemerket Kiøning i e-post til Agersborg at foreningen «fremdeles har ... en tariffavtale». Agersborg gjentok i e-post 22. mars 2016 forslaget til regulering «i en ny rammeavtale» og at en slik regulering ville gi grunnlag for forhandlinger om å videreføre dagens avtale. Daværende styreleder i NScF, Franzisca Aarflot, sendte senere samme dag e-post til Agersborg hvor det ble gjort gjeldende at foreningen la til grunn at partene var i forhandlinger om en løsning og at tariffavtalen hadde ettervirkning:

«Da vi ser det nå kan være behov for det, må vi komme tilbake til dere etter påske med et formelt brev vedrørende forhandlingskrav og invitasjon til møte med vår presentasjon til løsning. For ordens skyld understreker vi at vi uansett mener at partene er i forhandlinger hvor begge sider har kommet med ulike forslag til løsninger, men hvor det er helt klart at vi foreløpig ikke har kommet til enighet om noe som helst.

Vi er også som tidligere anført – uenige i at tariffavtalen opphører den 1. mai 2016, fordi den bl.a. har ettervirkninger etter arbeidstvistlovens regler.

Det er ikke en «rammeavtale» vi er i forhandlinger om – det er en tariffavtale.»

- (21) NRK presiserte i brev 27. april 2016 til foreningen at «kontakten mellom partene viser at det ikke er grunnlag for forhandlinger om videreføring av tariffavtalen». Deretter uttales det:
- «NRK har ingen ansatte NScF medlemmer som faller inn under tariffavtalens virkeområde pr 1. mai 2016.
NRK anser tariffavtalen som bortfalt fra 1. mai 2016.»**
- (22) NScF fremmet i brev 28. april 2016 formelt krav om forhandlinger om revisjon av Fjernsynsavtalen. I brevet uttales det:
- «Norsk Sceneinstruktørforening har gjennomført flere forhandlingsmøter med NRK, og vi har dermed ansett at vi formelt er i forhandlinger vedrørende revisjon av ovennevnte avtale. Likevel ser vi nødvendigheten av at dette tydeliggjøres i formelt brev.
Norsk Sceneinstruktørforening fremsetter herved krav om forhandlinger om revisjon av ovennevnte tariffavtale, jf. arbeidstvistloven § 3 flg.»**
- (23) I e-post 10. mai 2016 fra Agersborg til Aarflot, ble kravet om forhandlinger avslått. Agersborg presiserte at NRK bare ville videreføre et avtaleforhold med NScF «dersom en slik avtale setter oss i stand til å oppfylle NRKs publiseringsstrategi»:
- «NScF har gjentatte ganger gjort det klart at dere ikke vil medvirke til overdragelse av nødvendige rettigheter. Vi vil på denne bakgrunn ikke delta i slike forhandlinger.»**
- (24) Aarflot sendte 30. mai 2016 e-post til Agersborg hvor det ble presisert at foreningen la til grunn at Fjernsynsavtalen hadde ettervirkning:
- «I våre møter har vi gitt uttrykk for at tariffavtalen har ettervirkninger etter bestemmelsene i arbeidstvistloven, og at den derfor inntil videre vil gjelde også etter utløpet av oppsigelsestiden 30. april 2016. Dette ga jeg også uttrykk for i min e-post 22. mars i år.
Vi har ikke fått noen uttrykkelige reaksjoner eller uttalelser fra NRK på dette standpunktet, og legger derfor til grunn at NRK er enig i dette og vil respektere at tariffavtalen fremdeles må legges til grunn for alt arbeide som omfattes av avtalen.
Dersom NRK mot formodning skulle mene noe annet, ber vi om skriftlig tilbakemelding på dette snarest og senest innen fredag 3. juni.
Dersom vi ikke hører noe fra NRK innen fristen, legger vi til grunn at NRK er enige i at tariffavtalen har ettervirkninger.»**
- (25) I e-post 3. juni 2016 fra Agersborg til Aarflot opprettholdt NRK standpunktet om at Fjernsynsavtalen ikke hadde ettervirkning, med samme begrunnelse som var gitt i brevet av 27. april 2016.
- (26) I tillegg til uenigheten om Fjernsynsavtalen har ettervirkning, har det oppstått tvist om NRK har brutt fredsplikten som følger av Fjernsynsavtalen og Radioavtalen. Anførselen om brudd på fredsplikten etter Fjernsynsavtalen knytter seg til en oppdragsavtale som ble fremforhandlet i løpet av høsten 2016 om produksjonen «Hjemmebane» og undertegnet i

januar 2017 mellom NRK og Cecilie Mosli. Anførselen om brudd på fredsplikten etter Radioavtalen knytter seg til en diskusjon mellom sjef for NRK Radioteateret Gunhild Nymoen og medlem og styremedlem i NScF Katinka Rydin Berge om mulig engasjement som instruktør for to produksjoner for Radioteateret. Arbeidsretten vil gå nærmere inn på saksforholdet i disse tvistene i rettens begrunnelse nedenfor.

(27) **Tvisteforløpet**

(28) NScF fremmet i brev 18. august 2016 krav om videre dialog om løsning av rettighetsspørsmålet. Det ble som alternativ til kravet om dialog begjært forhandlinger i tvisten om Fjernsynsavtalen hadde ettervirkning og om brudd på fredsplikten. I brevet uttales det:

«2 Videre dialog om løsning

NScF mener at vi gjentatte ganger har gått inn for å imøtekomme NRKs ønsker om utvidet publiseringsrett. Uenigheten mellom oss gjelder først og fremst hvordan publiseringsretten skal honoreres og administreres. Fra vår side opplever vi at NRK dikterer hva som skal være premissene for en løsning på disse spørsmålene på en måte som innebærer at det ikke foretas reelle forhandlinger.

For NScF er det viktig at det gjennomføres reelle forhandlinger om blant annet størrelse på vederlag, noe vi har oppfattet at NRK så langt ikke har vært villig til. Målet med forhandlingene må være å bli enige om en ny avtale som både er god for dagens allmennkringkaster og de behov som er kommunisert fra NRKs side, men som samtidig oppfyller den nye åndsverkslovens krav til «rimelig vederlag», ...

Vi understreker igjen også at NScF er villig til å diskutere særavtaler som gir NRK utvidet publiseringrett, inkludert visningstid på egne plattformer for eksempel for ett år av gangen, inntil en permanent løsning er på plass eller særavtalen blir sagt opp innen en nærmere bestemt frist. Ved enighet om ny tariffavtale om regiarbeid i fjernsyn anser vi det som naturlig at den erstatter særavtalen, og at forhandlinger om ny tariffavtale kan løpe uavhengig av hva en særavtale går ut på.

...

3 Alternativt: Krav om tvisteforhandlinger før stevning til Arbeidsretten

...

Vi er uenige i at NRK kan unngå tariffrettslige ettervirkninger av tariffavtalen om regiarbeid i fjernsyn ved kun å vise til at «NRK har ikke noen ansatte (hverken faste eller midlertidige) som er ansatt etter avtalen og at NRK ikke ønsker å videreføre avtalen», jf. e-post fra Agersborg 3. juni 2016. Det avgjørende må være at tariffavtalen fortsatt gjelder dersom NRK har behov for arbeidskraft som faller inn under tariffavtalen. Det har formodningen mot seg at NRK plutselig ikke lenger har et slikt behov. Vi tilføyer at NRK heller ikke kan omgå ettervirkninger ved å kreve at våre medlemmer skal inngå annet enn arbeidsavtaler for det arbeid som skal utføres.

Videre vil NScF gjøre gjeldende at det foreligger brudd på fredsplikten ved at NRK i perioden med ettervirkning for avtalen om regiarbeid i fjernsyn unnlater å tilby samme arbeidsavtaler som før til våre medlemmer på grunn av uenigheten om innholdet i ny tariffavtale, men i stedet krever bruk av oppdragstakeravtaler. Dette er en form for arbeidskamp som etter vår oppfatning utelukkende har til formål å fremtvinge en løsning på uenigheten mellom NScF og NRK.

Etter NScFs oppfatning foreligger det også brudd på fredsplikten knyttet til tariffavtalen om instruktørarbeid i radio ved at NRK – uten annet grunnlag enn uenigheten med NScF – nekter å inngå arbeidsavtale for oppdrag som naturlig faller inn under tariffavtalen, men i stedet tilbyr oppdragstakeravtale. Vi minner i den sammenheng om at tariffavtalen for

instruktørarbeid i radio gjelder fram til 20. april 2017... Også på dette punkt er det vår oppfatning at NRKs opptreden utelukkende har til formål å fremtvinge en løsning på uenigheten mellom NScF og NRK om regulering av rettigheter i tariffavtalene.»

- (29) Tvisteforhandlinger mellom NScF og NRK ble gjennomført 29. september 2016. I protokollen uttales det:

«Norsk Sceneinstruktørforening anførte:

1 NScF fastholder at fjernsynsavtalen med NRK har ettervirkning frem til eventuelle plassoppsigelser er gitt og de vilkår som følger av arbeidstvistloven §§ 18 og 25, jf. arbeidstvistloven § 8 (2) og (3). NRK kan ikke ensidig bestemme at tariffavtalen ikke skal ha ettervirkning ved å vise til at avtalen er sagt opp «til opphør» og at det ikke ønskes inngått ny tariffavtale.

2. NScF fastholder også at det foreligger brudd på fredsplikten ved at NRK i perioden med ettervirkning for fjernsynsavtalen krever at NScFs medlemmer inngår oppdragstakeravtaler med NRK i stedet for de arbeidsavtaler som tidligere er inngått i medhold av fjernsynsavtalen. NScF anfører at NRKs bruk av oppdragstakeravtaler skyldes uenigheten om innholdet i ny tariffavtale, og at dette er en form for arbeidskamp som utelukkende har til formål å fremtvinge en løsning på uenigheten mellom NScF og NRK.

3. NScF fastholder endelig anførsel i brev 18. august 2016 til NRK om at det foreligger brudd på fredsplikten knyttet til tariffavtalen mellom NScF og NRK om instruktørarbeid i radio. NScF anfører at NRK – uten annet grunnlag enn uenigheten med NScF om innholdet i ny tariffavtale – nekter å inngå arbeidsavtale for oppdrag som naturlig faller inn under tariffavtalen, men i stedet tilbyr oppdragstakeravtale. Denne tariffavtalen gjelder til 20. april 2017, jf. NRKs oppsigelse av 27. januar 2016. Også på dette punkt er det NScFs oppfatning at NRKs opptreden utelukkende har til formål å fremtvinge en løsning på uenigheten mellom NScF og NRK om regulering av rettigheter i tariffavtalene.

NRK anførte:

Tariffavtale mellom NRK og NScF med utløpsdato 1. mai 2016 ble sagt opp til opphør. Det foreligger derfor ingen ettervirkningssituasjon etter at avtale utløp 01. mai i år.»

- (30) Norsk Sceneinstruktørforening tok ut stevning for Arbeidsretten 30. desember 2016. Hovedforhandling ble gjennomført 21. og 22. mars 2017. To partsrepresentanter og tre vitner avga forklaringer.
- (31) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (32) *Norsk Sceneinstruktørforening* har i korte trekk anført:
- (33) Fjernsynsavtalen har ettervirkning, jf. arbeidstvistloven § 8 tredje ledd. NRK kan ikke frigjøre seg fra ettervirkningen gjennom en ensidig erklæring om at tariffavtalen har falt bort.
- (34) Unntak fra ettervirkning kan bare være aktuelt hvis det foreligger spesielle forhold hvor det er klart dokumentert at tariffavtalen ikke bør ha ettervirkning. Det kan ikke gjøres unntak ut fra en antakelse om at bestemmelsens kjerneformål er ettervirkning i revisjonstilfeller. NRK har ikke sannsynliggjort et reelt behov for unntak fra ettervirkning i dette tilfellet. Det er ingen markante endringer i produksjonenes omfang eller i arbeidets innhold som

tilsier at tariffavtalen er unødvendig. NRKs behov for regissører har vært konstant og stabilt overfor medlemmer av NScF. NRK har ikke anført at økonomiske hensyn tilsier avvikling av tariffavtalen. Hvorvidt NScF er en liten forening innenfor området film- og tv-produksjon er uten betydning for vurderingen.

- (35) Fjernsynsavtalen regulerer lønns- og arbeidsvilkår ved midlertidig ansettelse. Avtalen er etter sitt innhold en tariffavtale som har ettervirkning. Det er ikke et vilkår for ettervirkning at NRK har ansatte som omfattes av Fjernsynsavtalen når tariffperioden utløper. NRK har hatt eller burde ha hatt mulighet til å iverksette arbeidskamp. Et krav om at medlemmer av NScF må være ansatt per 1. mai 2016 vil gi muligheter for omgåelse fra arbeidsgivers side.
- (36) Det foreligger en interesstvist slik at tariffavtalen har ettervirkning. NScF har oppfattet situasjonen slik at det ble forhandlet med NRK om revisjon av tariffavtalen og at det bestod en interesstvist mellom partene. Foreningen har i tillegg fastholdt at den mener den har en tariffavtale. Konsekvensen av at foreningen får medhold i saken er at foreningen kan komme i reell forhandlingsposisjon overfor NRK.
- (37) Ettervirkningen har ikke falt bort på grunn av passivitet. Foreningen krevde tvistemøte i august 2016, tvisteforhandlinger fant sted 29. september 2016 og stevning ble tatt ut 30. desember 2016.
- (38) NRK har brutt fredsplikten som følger av Fjernsynsavtalen ved å inngå en oppdragsavtale om regiarbeid med et medlem av NScF. Lønns- og arbeidsvilkårene i oppdragsavtalen er de samme som følger av Fjernsynsavtalen, bortsett fra overdragelsen av rettigheter og kompensasjonen for dette. Oppdragsavtalen er brukt for å tvinge gjennom NRKs krav i interesstvisten mellom NRK og NScF.
- (39) NRK har brutt fredsplikten som følger av Radioavtalen ved å pålegge sjef for Radioteateret å nekte å inngå arbeidsavtaler i samsvar med tariffavtalen. Dette er gjort for å tvinge gjennom NRKs krav i interesstvisten med NScF.
- (40) Det er nedlagt slik påstand:

«1. Tariffavtale om regiarbeid i fjernsyn mellom Norsk rikskringkasting AS og Norsk Sceneinstruktørforening (avtale nr. 223) består.

2. Norsk rikskringkasting AS sin bruk av andre avtaler enn normalkontrakten som følger av Fjernsynsavtalen er i strid med den lovfesta fredsplikta.

3. Norsk rikskringkasting AS si avvisning av å bruke normalkontrakten som følger av Radioavtalen er i strid med den lovfesta fredsplikta.

4. NRK pliktar å erstatte NScF sine sakskostnader.»

- (41) *Norsk rikskringkasting AS* har i korte trekk anført:
- (42) Fjernsynsavtalen har ikke ettervirkning. NRK har klart og tydelig uttrykt at tariffavtalen ble brakt til opphør. Det var uformell kontakt mellom partene for å avklare om det skulle gjennomføres ordinære tarifforhandlinger, men det har ikke vært forhandlet med sikte på revisjon av tariffavtalen. Foreningens kritikk av NRKs manglende vilje til forhandlinger viser at foreningen ikke har oppfattet situasjonen slik at det fant sted formelle forhandlinger om tariffavtalen.
- (43) Arbeidstvistloven § 8 tredje ledd og forarbeidene til bestemmelsen er knappe, og spørsmålet er ikke løst i rettspraksis. I en slik situasjon må reelle hensyn tillegges stor vekt ved lovtolkningen. Utgangspunktet er at avtaler opphører når avtaleperioden utløper. Kjerneformålet med bestemmelsen i § 8 tredje ledd er å sikre at det gjelder en regulering i perioden mellom utløpet av tariffperioden og frem til arbeidskamp kan iverksettes, det vil si i den perioden hvor partene forhandler om revisjon av tariffavtalen. Dette formålet slår ikke til når tariffavtalen sies opp til opphør uten at det innledes forhandlinger med sikte på å inngå ny tariffavtale. For at tariffavtalen skal ha ettervirkning i en slik situasjon, må den som vil kreve en fortsatt regulering forfølge kravet overfor motparten. Foreningens passivitet i tiden etter at NRK klart uttrykte at tariffavtalen ble sagt opp til opphør og at det ikke var grunnlag for formelle forhandlinger, tilsier at Fjernsynsavtalen ikke har ettervirkning. Passiviteten knytter seg til når foreningen burde ha forfulgt kravet om tariffavtale, og ikke når foreningen brakte saken inn for Arbeidsretten. Foreningen har ikke fulgt opp tariffavtalekravet etter brevet av 18. august 2016.
- (44) Ettervirkningsregelen er i tillegg utformet med sikte på tilfeller hvor det kan iverksettes streik eller lockout, jf. ARD-1994-182. Ved utløpet av tariffperioden for Fjernsynsavtalen var det ingen ansatte i NRK som var omfattet av avtalen. NRK kunne derfor ikke bruke lockout for å bringe ettervirkningen til opphør. Konsekvensen av NScFs tolkning av arbeidstvistloven § 8 tredje ledd er at NRK ikke kan komme ut av tariffavtalen.
- (45) NRK har ikke brutt fredsplikten. Fredsplikten er et forbud mot å bruke arbeidskamp for å løse en tvist. Det er uklart hva som er tvisten i dette tilfellet. NScF hevder at NRK er tariffrettslig forpliktet til å bruke normalkontrakten. Bruken av oppdragsavtaler vil være et tariffbrudd, men dette er ikke uten videre i strid med fredsplikten. Tariffbruddet må begås i den hensikt å presse frem en løsning av en tvist. Det er ikke tilfellet her, verken ved bruk

av oppdragsavtalen overfor Cecilie Mosli for fjernsynsproduksjonen «Hjemmebane» eller ved beslutningen om å ikke ansette Katinka Rydin Berge til to prosjekter i radioteateret.

(46) Kravet om sakskostnader kan ikke tas til følge. Det sentrale tvistespørsmålet i saken er om Fjernsynsavtalen har ettervirkning. Dette oppfyller ikke kravet til særlige grunner i arbeidstvistloven § 59 tredje ledd.

(47) Det er nedlagt slik påstand:

«Norsk rikskringkasting AS frifinnes.»

(48) **Arbeidsrettens merknader**

(49) Saken reiser tre spørsmål knyttet til NRKs tariffavtaler med NScF: Det er for det første spørsmål om Fjernsynsavtalen har ettervirkning, jf. arbeidstvistloven § 8 tredje ledd. Dersom Fjernsynsavtalen har ettervirkning, er det for det andre spørsmål om NRK har brutt fredsplikten ved å inngå oppdragsavtale om regiarbeid med et medlem av NScF. For det tredje er det spørsmål om NRK gjennom opptreden overfor et medlem av NScF har brutt fredsplikten som følger av Radioavtalen.

(50) *Spørsmålet om Fjernsynsavtalen har ettervirkning*

(51) I spørsmålet om Fjernsynsavtalen har ettervirkning, har Arbeidsretten delt seg i et flertall og et mindretall. Arbeidsrettens flertall, dommerne *Wahl, Sundet, Schei, Bjørndalen* og *Østvold*, har kommet til at Fjernsynsavtalen består på grunnlag av ettervirkningsregelen i arbeidstvistloven § 8 tredje ledd og vil bemerke:

(52) Etter arbeidstvistloven § 8 tredje ledd skal «den tariffavtale og de lønns- og arbeidsvilkår som gjaldt ved tvistens utbrudd, gjelde så lenge streik, lockout eller annen arbeidskamp ikke må iverksettes etter annet ledd». Lovens utgangspunkt er at oppsigelse av tariffavtale ikke fører til at avtalen faller bort etter at oppsigelsesfristen og tariffperioden har utløpt. Tariffavtalen har ettervirkning, det vil si at tariffreguleringen består for partene og de medlemsbundne inntil arbeidskamp kan iverksettes eller det inngås ny tariffavtale. Ettervirkning er begrunnet i tariffavtalens funksjon som en regulering av lønns- og arbeidsvilkår eller andre arbeidsforhold, og i hensynet til forhandlingene mellom tariffpartene om løsning av interessedvisten. Dette har i loven kommet til uttrykk ved at «den tariffavtale» som gjaldt til utløpet av tariffperioden skal gjelde så lenge det ikke må iverksettes arbeidskamp, jf. ARD-1992-1. Alminnelige avtalerettslige prinsipper gir derfor som utgangspunkt ingen veiledning i spørsmålet om avvikling av tariffavtalen. Reglene om ettervirkning sikrer at det i en periode etter utløpet av tariffperioden er rom for

forhandlinger innenfor rammen av den tidligere tariffavtalen. Partene vil normalt begynne forhandlinger om en ny avtale før tariffperioden utløper og forfølge kravet umiddelbart etter utløpet. Eftervirkning er ikke utelukket selv om partene ikke forfølger kravet om ny tariffavtale på en slik måte, jf. særlig ARD-1992-1 og ARD-1992-14.

- (53) Eftervirkning inntreffer ved utløpet av tariffperioden, uten at det stilles krav om plassoppsigelse eller annen erklæring fra den som påberoper seg eftervirkning, jf. ARD-1992-1. En part kan ikke ensidig bestemme at eftervirkningen skal falle bort ved å presisere at oppsigelsen av tariffavtalen gis til opphør eller uttale at tariffreguleringen faller bort etter utløpet av oppsigelsesfristen. Eftervirkning gjelder likevel ikke dersom annet er avtalt. I forbeholdet om at annet kan være avtalt ligger for det første at partene kan bli enige om at tariffavtalen skal falle bort når tariffperioden utløper. For det andre kan begrensninger i eftervirkningen følge av tariffforholdet mellom partene, jf. AR-2016-23. For det tredje kan eftervirkningen falle bort som følge av forhandlingsforløpet og partenes opptreden i den forbindelse, jf. ARD-1992-1 og ARD-1992-14.
- (54) Utgangspunktet for vurderingen i denne saken er at det ved utløpet av tariffperioden forelå en klar interesseløst mellom NRK og NScF om den fremtidige regulering av rettigheter til produksjonen. Dette hadde over lang tid vært et tema mellom partene. Fjernsynsavtalen ga rett til tilgjengeliggjøring for fire uker, med mulighet for flere sendeperioder mot særskilt vederlag. NRK krevde tidsubegrenset rett til tilgjengeliggjøring mot et engangshonorar. NScF mente dette var en vidtrekkende overdragelse av rettigheter uten tilstrekkelig godtgjøring, og partene kom ikke til enighet. Etter utløpet av tariffperioden 30. april 2016 bestod Fjernsynsavtalen som tariffavtale i kraft av arbeidstvistloven § 8 tredje ledd.
- (55) Partene har ikke avtalt unntak fra eftervirkningen i forbindelse med diskusjonen om forhandlinger om ny tariffavtale. Flertallet legger en viss vekt på at NRK i oppsigelsesbrevet åpner for revisjon av tariffavtalen og at fokuset i drøftelsene var rettet mot utformingen av rettighetsbestemmelsen, jf. avsnitt 14 foran. Avvikling av tariffavtalen som sådan har ikke blitt klart fremmet som krav fra NRKs side. NScF har ikke akseptert NRKs standpunkt om bortfall av Fjernsynsavtalen, men har tvert imot fremhevet at foreningen har en tariffavtale, jf. flertallets merknader nedenfor om bruken av begrepet rammeavtale.
- (56) Spørsmålet er om det er forhold ved tariffavtalen eller forhandlingsforløpet som kan begrunne at tariffavtalen ikke har eftervirkning. Endringer i virksomheten eller arbeidets innhold kan være en relevant forutsetning som gjør at tariffreguleringen faller bort når

tariffperioden utløper. Etter flertallets vurdering er det ikke påvist slike forhold i denne saken. Selv om omfanget av produksjoner var større for Fjernsynsteateret på 1960- og 70-tallet, blir tariffavtalen fortsatt anvendt. Bjørn Audun Agersborg har forklart at av 30 personer engasjert i dramaproduksjoner i perioden 2011–2016, er det 4 medlemmer av NScF. Av disse 30 personene er det 3 fast ansatte og for øvrig en jevn fordeling mellom personer som utfører arbeid som oppdragstakere og personer som ansettes midlertidig. Tariffregulering av midlertidig ansettelse er derfor i prinsippet fortsatt aktuelt. Partene er uenige om i hvilken utstrekning NRK kan velge å bruke oppdragsavtaler i stedet for midlertidig ansettelse, men det har ikke vesentlig betydning for vurderingen av spørsmålet om ettervirkning. Omfanget av produksjoner og engasjementet av medlemmer av NScF har vært stabilt i de senere årene. Det er derfor ingen endringer i virksomhetens eller arbeidets innhold som kan begrunne unntak fra ettervirkningen.

- (57) NRK har vist til at man var villig til å inngå en rammeavtale og at NScF var kjent med forskjellen mellom rammeavtale og tariffavtale. NRKs bruk av begrepet rammeavtale er etter flertallets vurdering uten betydning for spørsmålet om Fjernsynsavtalen har ettervirkning. I e-post 18. mars 2016 fra Agersborg til Kiønig vises det til at NRK ønsker at partene finner frem til en «ny rammeavtale», jf. avsnitt 19 foran. Deretter uttales det at dersom NScF aksepterer forslaget til bestemmelse om overdragelse av rettigheter, var NRK villig til å forhandle om en «videreføring av dagens avtale», det vil si tariffavtalen. Bruken av begrepet rammeavtale fremstår da ikke som et reelt forbehold fra NRKs side. Diskusjonen mellom partene gjaldt overdragelse av rettigheter. NScF har fastholdt at bakgrunnen for diskusjonen er at foreningen har en tariffavtale med NRK, jf. avsnitt 18 og 20 foran. Behovet for å få en ny regulering av rettighetsspørsmålet er et krav fra NRKs side, men har ikke betydning for om tariffavtalen har ettervirkning.
- (58) Det foreligger ikke forhandlingspraksis mellom partene som kan begrunne unntak fra ettervirkningen. Den beskrivelse av tarifforholdet som er gitt av tidligere forhandlingsjef for NScF Carl Jørgen Kiønig, viser at det ikke har vært gjennomført revisjoner av tariffavtalen som er sammenlignbar med tilfeller som er behandlet i rettspraksis. Flertallet legger til grunn at det fra avtalen ble opprettet i 1960 bare ble gjennomført fullstendige tariffrevisjoner på 1970-tallet og en gang på 1990-tallet, og det siste oppgjøret gikk til mekling. Fokus har ellers vært på revisjon av lønnsatsene, mens de øvrige bestemmelsene i tariffavtalen har ligget fast. Det er ikke dokumentert praksis med innledende sonderinger

av om det er grunnlag for formelle tarifforhandlinger slik det ble gjort fra NRKs side i denne saken.

- (59) NRK har anført at ettervirkning forutsetter at det forhandles om revisjon av tariffavtalen og at ettervirkningen kan avbrytes ved bruk av arbeidskamp, jf. ARD-1994-182. Det er vist til sammenhengen mellom § 8 annet og tredje ledd og fremgangsmåten ved iverksettelse av streik eller lockout: Når NRK ikke har ansatte som omfattes av Fjernsynsavtalen når tariffperioden utløper, er NRK forhindret fra å iverksette arbeidskamp for å avbryte ettervirkningen. Dette kan ikke føre frem. Fjernsynsavtalen er en spesiell tariffregulering ved at den fastsetter de lønns- og arbeidsvilkår som skal gjelde for avtaler om midlertidig ansettelse for en mindre gruppe av arbeidstakere. Denne innretningen på tariffavtalen og det arbeidet den gjelder for, betyr at det ikke til enhver tid vil være arbeidstakere i NRK som er omfattet av tariffavtalen.
- (60) Det er etter § 8 tredje ledd ikke et vilkår for at tariffavtalen skal ha ettervirkning at den tariffbundne virksomheten har ansatte som omfattes av avtalen når tariffperioden utløper slik at det kan iverksettes arbeidsstans i hovedkonflikten. Ettervirkning består etter § 8 tredje ledd som en skranke for bruk av streik, lockout eller annen arbeidskamp for å løse tvist om inngåelse eller revisjon av en tariffavtale. For å bringe ettervirkningen til opphør er det som utgangspunkt den som vil fremtvinge en endring i tariffforholdet som må markere at fasen med forhandlinger er avsluttet. Oppsigelsen av tariffavtalen er i seg selv ikke nok. Det må også gis varsel om arbeidskamp.
- (61) Dette betyr at partene må ta konsekvensene av hvordan tariffavtalen er innrettet. Når kontakten mellom partene frem til utløpet av tariffperioden både har rettet seg mot løsning av en konkret tvist og en mulig ny bestemmelse i tariffavtalen, må NRK ta initiativ til å bringe ettervirkningen til opphør. NRK kunne for eksempel ha erklært overfor NScF at NRK ikke vil ansette NScFs medlemmer i samsvar med Fjernsynsavtalen, eller ved bruk av sympatiaksjoner til støtte for kravet i hovedkonflikten. Saken er ikke lagt opp med sikte på å avklare hvilke krav til fremgangsmåte som gjelder for gjennomføring av annen arbeidskamp når det i hovedkonflikten ikke kan iverksettes streik eller lockout. For avgjørelsen av spørsmålet om Fjernsynsavtalen har ettervirkning er det tilstrekkelig å konstatere at NRK har avvist ettervirkning, men ikke på annen måte har markert et brudd overfor foreningen. NScFs oppfølging av kravet om revisjon av tariffavtalen gir ikke grunnlag for å si at ettervirkningen har falt bort på grunn av passivitet. I vurderingen av om foreningen har utvist passivitet må det også ses hen til sammenhengen mellom

rettighetsreguleringen i Fjernsynsavtalen og Radioavtalen, og at NRK i oppsigelsen av tariffavtalene anmodet om at forhandlingene om Radioavtalen skulle utsettes inntil videre.

- (62) På denne bakgrunn konkluderer flertallet med at Fjernsynsavtalen har ettervirkning.
- (63) *Arbeidsrettens mindretall*, dommerne *Løvland* og *Ask-Henriksen*, har kommet til at Fjernsynsavtalen ikke har ettervirkning og vil bemerke:
- (64) Arbeidstvistloven bygger på at tariffavtaler er tidsbegrensede avtaler som en part kan bringe til opphør gjennom oppsigelse, jf. arbeidstvistloven § 5 og Elin Nykaas, «Om tariffavtalens ettervirkning og bortfall», inntatt i «Arbeid og rett. Festskrift til Henning Jakhelln» (2009) side 526. Arbeidstvistloven § 8 tredje ledd har som formål å sikre en gjensidig forpliktende regulering i den mellomperioden som kan oppstå mens forhandlinger og en eventuell mekling pågår, jf. Prop. 134 L (2011–2012) side 74. Regelen om tariffavtalens ettervirkning må fastlegges med utgangspunkt i formålet med ettervirkning. I en situasjon hvor tariffavtalen sies opp til opphør og det ikke kan iverksettes streik eller lockout, vil det ikke være en mellomperiode med forhandlinger og mekling. De hensyn som begrunner tariffavtalens ettervirkning slår ikke til i en slik situasjon.
- (65) NRK har vært tydelige på at tarifforholdet skal opphøre og har ikke gjennomført reelle forhandlinger med NScF. Kontakten mellom partene har tatt sikte på å avklare om det var grunnlag for å forhandle om en ny tariffavtale. I oppsigelsen uttalte NRK at avtalen ikke var tidsmessig eller i tråd med samfunnets krav til reguleringen. I den løpende korrespondansen om rettighetsspørsmålet i mars 2016, er det fra NRKs side gjennomgående vist til at hensikten med møtene var å avklare om det var grunnlag for å innlede formelle forhandlinger om ny tariffavtale, jf. avsnitt 18 og 20 foran. Dersom det ikke var grunnlag for å åpne forhandlinger om videreføring av avtalen, ville Fjernsynsavtalen opphøre 1. mai 2016, jf. avsnitt 19 foran. Dette blir også gjentatt i NRKs brev 27. april 2016, jf. avsnitt 21 foran. Det er ikke sannsynliggjort at NScF mente partene forhandlet om revisjon av tariffavtalen. I e-post 26. mai 2016 fra styremedlem Katinka Rydin Berge til Gunhild Nymoen vises det til at NRK ikke ville åpne forhandlinger om tariffavtalen.
- (66) NRK har når det ble avklart at det ikke var grunnlag for forhandlinger, meddelt dette til foreningen. Dette ble gjort før tariffperioden utløp. I en slik situasjon er det NScF som må følge opp kravet om forhandlinger om tariffavtalen. Foreningen har ikke utvist annen aktivitet enn å fremme krav om dialog, senest gjennom brevet 18. august 2016. Denne

passiviteten tilsier at ettervirkningen har falt bort, jf. ARD-1992-14. Fjernsynsavtalen består da ikke på grunnlag av ettervirkningsregelen i arbeidstvistloven § 8 tredje ledd.

- (67) *Spørsmål om brudd på fredsplikten*
- (68) Spørsmålet om brudd på fredsplikten knytter seg til Fjernsynsavtalen som består på grunnlag av ettervirkningsregelen i arbeidstvistloven § 8 tredje ledd og Radioavtalen hvis tariffperiode utløper 30. april 2017. Spørsmålet er om NRK har iverksatt eller truet med annen arbeidskamp for å løse en tvist mellom partene.
- (69) NRK kan i kraft av styringsretten treffe beslutninger om gjennomføring av prosjekter. Gjennomføring av prosjekter skjer dels ved bruk av egne ansatte og dels ved oppdragsavtaler eller midlertidige ansettelse. Partene er uenige om det er tariffstridig å bruke oppdragsavtaler for medlemmer av NScF og om NRK er forpliktet til å anvende Normalkontrakten for andre enn medlemmer av NScF. Det er i denne saken ikke nødvendig å ta stilling til disse spørsmålene.
- (70) Selv om NRK i utgangspunktet har en frihet til å bestemme om et prosjekt skal gjennomføres og på hvilken måte det skal gjøres, ligger det i forbudet mot annen arbeidskamp at beslutningene ikke kan treffes i den hensikt å få til en endring i de tariffmessig ordnede forhold. Fredsplikten er også til hinder for at det trues med slike beslutninger. Hvis bruk av oppdragsavtaler har som formål å løse en tvist mellom partene, vil det være i strid med fredsplikten som følger av lov og tariffavtale. Det er beslutningens reelle formål som er avgjørende.
- (71) I spørsmålet om det foreligger brudd på fredsplikten, har Arbeidsretten delt seg i et flertall og et mindretall. Arbeidsrettens flertall, dommerne *Wahl, Sundet, Schei, Bjørndalen* og *Østvold*, har kommet til at det foreligger brudd på fredsplikten og vil bemerke:
- (72) NRK forhandlet høsten 2016 om inngåelse av oppdragsavtale med Cecilie Mosli om produksjonen «Hjemmebane». Avtalen ble undertegnet i januar 2017. I avtalens punkt 4.6 er det inntatt slik presisering:
- «Dersom det opprettes en ny rammeavtale (eller tariffavtale) mellom NRK og Norsk Sceneinstruktørforening eller Norsk Filmforbund eller Norske Filmregissører, som gir vesentlig endrede vilkår, har Regissøren rett til å kreve nærværende avtale justert i henhold til denne.»**
- (73) Frem til NRK krevde endring av rettighetsbestemmelsen, ble medlemmer av NScF med enkelte unntak ansatt midlertidig i samsvar med Fjernsynsavtalens bestemmelser. Normalkontrakten ble gjort gjeldende i forbindelse med diskusjonen om Moslis rettigheter

til produksjonen «Mammon 2» vinteren 2016. NRK har ikke anført at det er endringer i arbeidets innhold eller forhold ved prosjektet som begrunner bruken av oppdragsavtalen. Oppdragsavtalen med tidsubegrenset overdragelse av rettigheter er på denne bakgrunn en oppfølging av NRKs krav om endring av rettighetsbestemmelsene i Fjernsynsavtalen og Radioavtalen. Dette gjøres med andre ord for å få en endring i det som følger av gjeldende tariffregulering og få gjennomslag for NRKs standpunkt i interesselvisten. Etter flertallets vurdering må unnlatelsen av å anvende Fjernsynsavtalen ses i sammenheng med beslutningen om å nekte å anvende Radioavtalen, jf. merknadene nedenfor om denne.

- (74) Flertallet konkluderer derfor med at inngåelsen av oppdragsavtalen med Cecilie Mosli om prosjektet «Hjemmebane» var i strid med fredsplikten.
- (75) Spørsmålet om brudd på fredsplikten etter Radioavtalen springer ut av en diskusjon mellom sjef i NRK Radioteateret, Gunhild Nymoen, og Katinka Rydin Berge om ansettelse for gjennomføring av to prosjekter for Radioteateret. Nymoen meddelte i e-post til Berge at det ene prosjektet var utsatt og at det andre prosjektet hadde endret karakter og at andre instruktører var aktuelle. Nymoen har i forklaringen for Arbeidsretten redegjort nærmere om bakgrunnen for dette.
- (76) I forbindelse med avklaring av status for prosjektene, kom Berge inn på diskusjonen mellom NRK og foreningen om regulering av rettigheter til produksjoner. I e-post 26. mai 2016 fra Berge til Nymoen, uttales det:

«Vi har jo snakket om problemene knyttet til at NRK og min forening ikke har kommet til enighet om hvordan vi skal løse manglene i tariffavtalen mellom oss. Vi får akkurat nå ikke komme med forslag til løsning fordi NRK ikke vil åpne forhandlinger.

Jeg forstår at situasjonen står i veien for at vi kan jobbe videre med gode prosjekter i et samarbeid som er ønsket både fra deg og meg. Derfor sier foreningen at de kan være med på å lage alternative kontrakter før den nye tariffavtalen er på plass. Det skal altså ikke være et hinder for at vi skal kunne jobbe sammen!!»

- (77) I e-post fra Nymoen til Berge 29. mai 2016 uttales det:

«Hvis jeg forstår deg riktig så er det positivt hvis foreningen åpner for å inngå avtaler med evige rettigheter til NRK, ev da med en klausul i kontrakten om at avtalen revurderes dersom det blir enighet om en ny avtale. Foreløpig forholder jeg meg til det NRK pålegger meg, at jeg ikke kan inngå avtaler med instruktører som ikke gis disse rettighetene. Slik det er nå må vi forhold oss til den avtalen som gjelder, den går, for radio sin del, ikke ut før i 2017, og der er dilemmaet :-)

Jeg sender din mail videre til de høye herrer her, så ser vi hva vi kan komme frem til av løsninger.»

- (78) Nymoen sendte 30. mai 2016 ny e-post til Berge hvor hun brakte videre et spørsmål fra juridisk avdeling i NRK:

«Hei igjen, spørsmål fra advokaten i NRK

Men hva mener Katinka med formuleringen:

«Derfor sier foreningen at de kan være med på å lage alternative kontrakter før den nye tariffavtalen er på plass. Det skal altså ikke være et hinder for å jobbe sammen!!»

Er hun villig til å inngå en oppdragstakeravtale med overføring av alle rettigheter for fremføring i NRKs kanaler?»

Vår avtale på radio med begrensede rettigheter går ikke ut før mai 2017.»

- (79) Flertallet legger til grunn Nymoens forklaring om at det er saklige grunner til at Berge ikke ble ansatt som instruktør til produksjonene. Dette er likevel ikke avgjørende. NRK opptrer i strid med fredsplikten når det i tariffperioden og etter at forsøket på endringer i Fjernsynsavtalen ikke har ført frem, beslutter at det ikke vil bli inngått avtaler i samsvar med Radioavtalen. Dette er en trussel om opptreden som tar sikte på å fremtvinge endringer i bestemmelsen om rettigheter til produksjonen. NRKs standpunkt har også virket som et press på NScF. Flertallet viser her til Berges merknad i e-posten 29. mai 2016 om at uenigheten mellom NRK og NScF var til hinder for videre samarbeid, men at foreningen «derfor ... kan være med på å lage alternative kontrakter før den nye tariffavtalen er på plass». NRKs beslutning om å kreve avvikende bestemmelser virker som et press, og det er sannsynliggjort at dette var formålet med beslutningen om å nekte å anvende Radioavtalen.
- (80) Arbeidsrettens mindretall, dommerne *Løvland* og *Ask-Henriksen*, har kommet til at det ikke foreligger brudd på fredsplikten og vil bemerke:
- (81) Etter mindretallets vurdering er det ikke sannsynliggjort at NRK har iverksatt annen arbeidskamp med sikte på å fremtvinge endringer i de tariffmessig ordnede forhold. NRK har inngått oppdragsavtalen om produksjonen av «Hjemmebane» med utgangspunkt i at Fjernsynsavtalen var sagt opp og hadde falt bort.
- (82) Etter bevisførselen er det sannsynliggjort at det var endringene i prosjektene som var årsaken til at Katinka Rydin Berge ikke ble ansatt. Nektelsen hadde ikke som hovedformål å fremtvinge en endring i Radioavtalen.
- (83) *Sakskostnader*
- (84) NScF har fått medhold i at Fjernsynsavtalen har ettervirkning og at det foreligger brudd på fredsplikten. Dette gir klart grunnlag for å tilkjenne sakskostnader etter unntaksregelen i arbeidstvistloven § 59 tredje ledd. Advokat Lerheim har krevd sakskostnader med 94 500 kroner. NRK har ikke innvendinger til kravets størrelse. Kravet tas til følge.
- (85) Dom blir etter dette å avsi i samsvar med påstanden, med noen språklige justeringer. Saksøker har nedlagt påstand om at arbeidskampen er i strid med den lovfestede

fredsplikten. Når Fjernsynsavtalen består og tariffperioden for Radioavtalen ikke har utløpt, betyr det at arbeidskamp strider mot både tariffavtale og arbeidstvistloven, jf. ARD-1916-1 og arbeidstvistloven § 8 annet ledd. Saksøkers påstandsgrunnlag bygger også på en slik forståelse av fredsplikten. I samsvar med fast praksis avsier Arbeidsretten derfor dom for at arbeidskampen var tariffstridig og ulovlig.

(86) Dommen er avsagt med slik dissens som fremgår foran.

SLUTNING

1. Tariffavtale om regiarbeid i fjernsyn mellom Norsk rikskringkasting AS og Norsk Sceneinstruktørforening (avtale nr. 223) består.
2. Norsk rikskringkasting AS' bruk av andre avtaler enn normalkontrakten som følger av tariffavtale om regiarbeid i fjernsyn mellom Norsk rikskringkasting AS og Norsk Sceneinstruktørforening (avtale nr. 223) er tariffstridig og ulovlig.
3. Norsk rikskringkasting AS' nektelse av å bruke normalkontrakten som følger av overenskomst mellom Norsk rikskringkasting AS og Norsk Sceneinstruktørforening om instruktørarbeid i radio (avtale nr. 214) er tariffstridig og ulovlig.
4. Norsk rikskringkasting AS betaler sakskostnader til Norsk Sceneinstruktørforening med 94 500 – nittifiretusenfemhundre – kroner. Oppfyllelsesfristen er 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom.

Jakob Wahl
(sign.)

Tron Løkken Sundet
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Kjell Bjørndalen
(sign.)

Randi Johanne Løvland
(sign.)

Per Østvold
(sign.)

Karin Ask-Henriksen
(sign.)

Rett utskrift bekreftes: